

Trusselsniveau for introduktion af afrikansk svinepest (ASF) til Danmark som følge af ASF-situationen i Sverige.

Trusselsvurdering:

Der er konstateret de første udbrud af afrikansk svinepest (ASF) i vildsvin i Sverige, i Fagersta kommune i Västmanlands Län.

ASF-situationen i Tyskland er stort set uændret. Udbrud af ASF i vildsvin er rapporteret i områder, der allerede er underlagt restriktioner. Der er derfor i øjeblikket ingen ændring i risiko for introduktion af ASF til Danmark fra Tyskland.

Sammenfattende vurderer Fødevarestyrelsen, at risikoen for introduktion af ASF til Danmark for tre smitteveje som følge af ASF-situationen i Sverige er følgende:

Smitteveje	Risikoniveau pr. 7.9.2023
Transporter, ornesæd og grisehandel	Meget lav
Vildsvin	Meget lav
Jagtturisme	Lav

For at opretholde det meget lave risikoniveau for overførsel af smitte til danske grisebesætninger gør Fødevarestyrelsen opmærksom på følgende regler:

- Transportmidler, der har transporteret grise udlandet, skal rengøres og desinficeres efter aflæsning af grise.
- Grise må ikke fodres med madaffald.

Fødevarestyrelsen anbefaler:

Særligt opmærksomhed på ikke at hjembringe smitte via udstyr inkl. tøj, skydestok, våben, støvler, jagthund, kød og jagttrofæer til Danmark, hvis man har været på jagt i udlandet.

At alle danske grisebesætninger løbende gennemgår deres smittebeskyttelsesplaner med ansatte og har fokus på overholdelse af alle smittebeskyttende foranstaltninger, så spredning af ASF til Danmark forebygges.

Styrket fokus på biosikkerheden i de danske grisestalde, og at man venter 48 timer, før man kommer i danske besætninger, efter at man har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet, for at udelukke, at man medbringer dyresygdomme til Danmark.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Sverige, Tyskland og resten af Europa og vurderer løbende, om der er behov for opdatering af trusselsvurderingen.

Rapid risk assessment for the introduction of African swine fever (ASF) into Denmark, in relation to the ASF situation in Sweden.

Rapid risk assessment:

The first outbreak of African swine fever (ASF) in wild boar has been detected in Sweden, in the municipality of Fagersta in the county of Västmanland.

The ASF situation in Germany is largely unchanged. Outbreaks of ASF in wild boar have been reported in areas that are already subject to restrictions. There is therefore currently no change in the risk of introduction of ASF to Denmark from Germany.

In summary, the Danish Veterinary and Food Administration assesses that the risk of introduction of ASF to Denmark for three risk pathways due to the ASF-situation in Sweden is as follows:

Risk pathway	Risk level pr. 7.9.2023
Transport, semen and swine trade	Very low
Wild Boar	Very low
Hunting tourism	Low

In order to maintain the very low level of risk of introduction of infection to Danish pig herds, the Danish Veterinary and Food Administration points out the following rules:

- Transport equipment that has transported pigs abroad require cleaning and disinfecting after the unloading of pigs.
- It is prohibited to feed food waste to pigs.

The Danish Veterinary and Food Administration recommends:

Special attention to avoid bringing home the virus via equipment incl. clothes, shooting sticks, weapons, boots, hunting dogs, meat and hunting trophies to Denmark if you have been hunting abroad.

That all Danish pig herds regularly review their biosecurity plans with employees and focus on compliance with all biosecurity measures, so that the spread of ASF to Denmark is prevented.

Strengthened focus on biosecurity in Danish pig farms, and waiting 48 hours before entering Danish herds after being in contact with farm animals abroad, in order to rule out bringing animal diseases to Denmark.

The Danish Veterinary and Food Administration monitors the situation in Sweden, Germany and the rest of Europe, and is continuously assessing whether it is necessary to update the assessment.

Baggrund

ASF er en smitsom virussygdom, som kan ramme alle racer og aldersgrupper af grise, inklusive vildsvin, vortesvin og andre afrikanske vildsvinearter. ASF kan ikke smitte til mennesker, og kontakt med smittede dyr udgør således ikke nogen sundhedsmæssig risiko for mennesker.

ASF-virus er meget modstandsdygtig og stabil i grisekroppe, kadavere, fersk kød og nogle grisekødsprodukter. Virus kan overleve op til 9 måneder i forarbejdede fødevarer som f.eks. pølser. Varmebehandling ved en temperatur over 70 °C i mindst 30 min. ødelægger virus. Virus udskilles bl.a. via blod og fæces og kan overleve længe i disse.

Virus kan spredes ved direkte kontakt mellem syge og raske grise, herunder vildsvin. Smitten overføres ved kontakt med blod, fæces, væv og sekreter fra smittede grise.

Smitten kan også overføres indirekte via fodring af grise med virusholdige fødevarer eller køkken- og madaffald. Smitte kan også overføres indirekte via foder, vand, strøelse, køretøjer, landbrugsudstyr, tøj og fodtøj kontamineret med husdyrgødning.

Sygdommen spredes vestpå i EU primært med vildsvin, men de store spring i sygdommens udbredelse skyldes menneskelig aktivitet, hvor mennesker har medbragt inficeret kød, som er blevet ædt af grise eller vildsvin.

I Afrika forekommer infektionen i vildtlevende grise, der er modstandsdygtige over for sygdommen. De vildtlevende grise udgør en stor smittefare over for tamgrisene, der kan smittes enten direkte eller indirekte via bid fra bløde flåter, der er inficeret med virusset.

Sygdommen har siden 2014 spredt sig fra Hviderusland til flere EU-lande og findes i dag i Bulgarien, Estland, Grækenland, Letland, Litauen, Polen, Tyskland, Ungarn, Rumænien, Slovakiet, Sverige og Italien, hvor ASF har forekommet endemisk på Sardinien siden 1978. Derudover er ASF til stede i flere nabolande til EU og findes i dag i Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Moldova, Nordmakedonien, Rusland, Serbien og Ukraine.

Hvis ASF kommer til Danmark, får det store konsekvenser for dyrenes sundhed og velfærd samt økonomiske konsekvenser for landbruget, for dansk eksport, for beskæftigelsesmulighederne i fødevarerektoren og dermed for samfundsøkonomien.

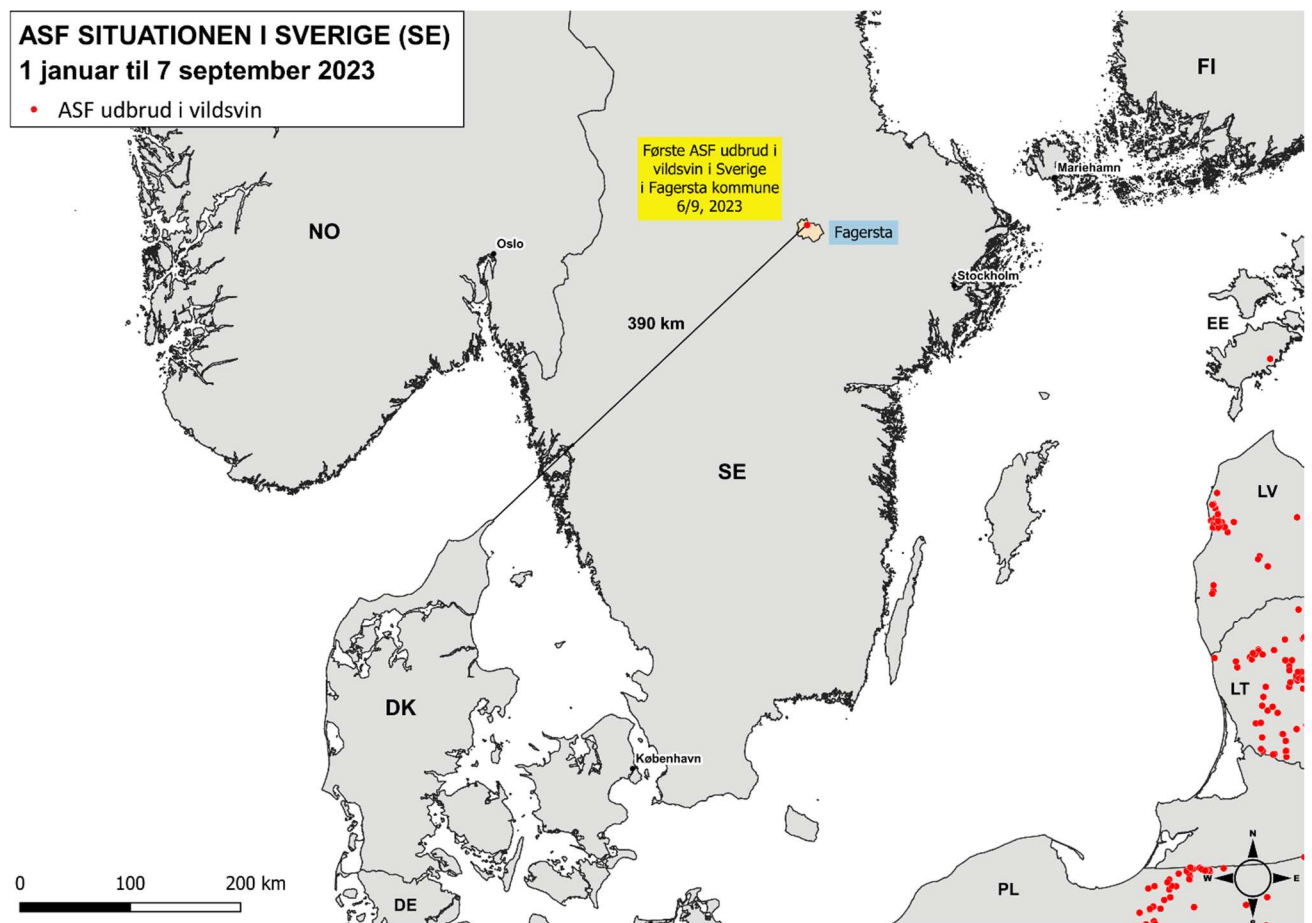
Nuværende situation:

Sverige

De svenske veterinærmyndigheder informerede den 07. september 2023 EU Kommissionen om det første udbrud af ASF i landet. Det består af syv vildsvin fundet i Fagersta kommune i Västmanlands Län. Dette er den første rapport om smittede vildsvin i Skandinavien (Figur 1).

De svenske veterinærmyndigheder informerede om, at de syv vildsvin er fundet inden for et begrænset område siden 27. august. De berørte myndigheder arbejder nu intensivt på at lokalisere, begrænse og bekæmpe smitten.

Det nye ASF-udbrud i vildsvin er fundet i et nyt område, der skal inkluderes i annex II, i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 af 7. april 2021 om særlige foranstaltninger til bekæmpelse af afrikansk svinepest.

Figur 1. Kort med ASF fundet i vildsvin (markeret med rød) i Sverige i Fagersta kommune.

Tabel 1 viser antallet af smittede grisebesætninger i 2023 i EU, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine.

Tabel 2 viser antallet af smittede vildsvin i 2023 i EU, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine.

Tabel 1. Afrikansk svinepest (ASF) rapporteret i tamgrise i EU, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine mellem 1. januar og 7. september 2023.

Land	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Total
BOSNIEN-HERCEGOVINA						52	380	138		570
BULGARIEN							2	1		3
KROATIEN						20	330	316		666
ESTLAND							2			2
TYSKLAND		1								1
GRÆKENLAND				1	1	4				6
ITALIEN*					2	3	1	5	2	13
KOSOVO							3	5		8
LETLAND						1	4	3		8
LITAUEN						2	1			3
MOLDOVA	3	6	5				3	1		18
NORDMAKEDONIEN						2	2	1		5
POLEN				1		9	8	3		21
RUMÆNIEN	26	12	14	14	13	52	289	152	6	578
SERBIEN	11	12	13	40	26	220	186			508
UKRAINE		1			1		5	4	2	13
I ALT	40	32	32	56	43	365	1216	629	10	2423

For tamgrise er angivet: antal smittede besætninger. Kilde: ADIS 07-09-2023. *Udbrud i Italien inkluderer ikke Sardinien.

Tabel 2. Afrikansk svinepest (ASF) rapporteret i vildsvin i EU, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine mellem 1. januar og 7. september 2023.

Land	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Total
BOSNIEN-HERCEGOVINA							6	1		7
BULGARIEN	41	3		4	3		1			52
KROATIEN							4	2		6
TJEKKIET	2	2	5	5	7	23	5	4		53
ESTLAND	12	6		1	2		5	8		34
TYSKLAND	215	156	96	78	62	79	50	43		779
GRÆKENLAND	2									2
ITALIEN*	25	74	39	42	40	20	13	17		270
KOSOVO	77	115	114	137	123	129	55	23	2	775
LETLAND							2	2		4
LITAUEN	47	30	30	25	19	36	192	130	3	512
MOLDOVA	37	31	32	22	39	28	29	36	2	256
NORDMAKEDONIEN	1		4	1						6
POLEN	1	7			2	2	7	1		20
RUMÆNIEN	364	322	344	314	318	135	123	115		2035
SERBIEN	71	70	23	19	20	6	10	6		225
ESTLAND	86	41	25	8	17	17	4			198
SLOVAKIET	81	84	87	91	69	38	17	4		471
SVERIGE								1		1
UKRAINE	1		1	1	2		1			6
I ALT	1063	941	800	748	723	513	524	393	7	5712

For vildsvin er angivet: antal smittede dyr. Kilde: ADIS 07-09-2023. *Udbrud i Italien inkluderer ikke Sardinien.

Vurdering

Sammenfattende vurderer Fødevarestyrelsen, at risikoen for introduktion af ASF til Danmark for de tre smitteveje er følgende:

Tabel 3. Smitteveje og risikoniveau

Smitteveje	Risikoniveau pr. 7.9.2023
Transporter, ornesæd og grisehandel	Meget lav
Vildsvin	Meget lav
Jagtturisme	Lav

På baggrund af følgende:

1. Afstanden til den danske grænse, udbruddet ligger ca. 400 km fra Danmark, samt det forhold, at der ikke er vildtlevende vildsvin i Danmark.
2. Der var ingen leveringer af grise fra Sverige til Danmark i risikoperioden.
3. Ifølge EU-reglerne skal transportmidler (lastbiler) til klovbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klovbærende dyr. For yderligere at reducere risikoen for at få smitte til Danmark, har erhvervet en branchekode, DANISH transportstandard, som omfatter ekstra vask og desinfektion ved den dansk-tyske grænse, inden transportmidlerne kommer ind i Danmark. I henhold til standarden bør alle transportere, der har været i en sort region, vente yderligere 7 dage, inden de igen kan fragte dyr i Danmark. Det er landmandens opgave at have en smittebeskyttelsesplan, der blandt andet indeholder kontrol af, at transportørerne overholder disse krav, inden de får adgang til besætningen.
4. DANISH transportstandard har klassificeret de nye ASF-inficerede regioner i Europa som sort region.

Ad 1) Smitteintroduktion via vildsvin

Sverige

Det nye ASF-udbrud blandt vildsvin i Sverige er ikke af betydning for risikoniveauet for introduktion af ASF til Danmark via inficerede vildsvin. Dette skyldes dels afstanden til den danske grænse, idet udbruddet ligger ca. 390 km fra Danmark, og dels det forhold, at der ikke er vildtlevende vildsvin i Danmark.

Yderligere er Danmark ikke landfast med Sverige, idet der er hav imellem landene. Den korteste afstand mellem den danske og svenske kyst mellem Helsingør og Helsingborg er 4 km.

Risikoen for smitte fra svenske vildsvin til Danmark vurderes til meget lav.

Ad 2) Smitteintroduktion via jagtturisme

Der er en risiko for, at jægere og andre, der færdes i naturen, kan bringe ASF-virus til Danmark på tøj og udstyr. Jægere mv. kan kontamineres på tøj og støvler, når de færdes i områder med ASF. Det er blevet anbefalet, at det kun er særligt uddannede jægere, der går på jagt i områder, hvor ASF er konstateret for nyligt. De svenske veterinærmyndigheder har indført ekstremt alvorlige restriktioner på et område på 800 kvadratkilometer omkring udbruddet. Det betyder for eksempel, at du ikke må opholde dig der, plukke bær og svampe, jage, arbejde med skovbrug eller lave andre udendørsaktiviteter.

Sverige besøges af mange danske jægere, og selvom risikoen for indførsel ad den vej er lav, så giver informationen fra Sverige alligevel anledning til at minde alle om de forholdsregler, der skal hjælpe med at holde sygdommen ude af Danmark.

Risikoen for smitte fra jagtturisme vurderes til lav.

Ad 3 Smitteintroduktion via transport, ornesæd og grisehandel.

Smitte kan indføres fra andre lande til Danmark enten via smittede levende grise, sæd eller via grisetransporter, der kommer tomme til Danmark fra inficerede områder. Da en grisebesætning tilses flere gange dagligt, og grisene lever tæt, antages det, at sygdom blandt tamgrise opdages hurtigere end i vildsvin, der kun af og til observeres af mennesker. Derfor er risikoperioden sat til 1 måned og omfatter perioden mellem den 1. august og 7. september 2023.

Der var ingen leveringer til Danmark fra Sverige i risikoperioden.

I risikoperioden er der registreret tre leverancer af grise, i alt 17 grise, fra Danmark til Sverige, hvoraf en leverance gik til Karolinska Institut i Stockholm, en leverance gik til Mölnådal og den sidste leverance gik til Lund. Den nærmeste levering i forhold til udbruddet var til Karolinska Institut som ligger 140 km væk.

Ifølge EU-reglerne skal transportbiler til klovbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klovbærende dyr. For yderligere at reducere risikoen for at få smitte til Danmark har erhvervet en branchekode, DANISH transportstandard, som omfatter ekstra vask og desinfektion ved den dansk-tyske grænse, inden transportmidlerne kommer ind i Danmark, samt karantæneperioder. Europa er delt op i risikozoner med tilhørende beskyttelsesstandarder. De nye ASF-inficerede regioner i Europa er klassificeret som sort zone af DANISH transportstandard, hvilket betyder, at transport, der returnerer fra dette område, først igen kan transportere dyr i Danmark 7 dage efter vask og desinfektion¹.

¹ [Transportstandard \(svineproduktion.dk\)](https://www.fvst.dk/transportstandard)

Risikoen for smitte fra transporter, ornesæd og grisehandel til Danmark vurderes til meget lav.

Igangværende indsats for at undgå ASF i Danmark For at imødegå risikoen for, at ASF bliver introduceret til Danmark, blev der i 2018 indgået en politisk aftale om en styrket indsats mod ASF i Danmark. Aftalen består af en række tiltag, herunder etablering af et vildsvinehegn langs den dansk/tyske grænse, der tilsammen reducerer risikoen for, at ASF spredt sig til Danmark. Tiltagene er samlet i veterinære indsats og indsats til udryddelse af vildsvin i Danmark. Nedenstående indsats er allerede iværksat.

Veterinære indsats mod ASF

- Lovændring vedr. skærpelse af bødeniveauet ift. lovovertrædelser, som har relation til smitterisiko for ASF og andre alvorlige husdyrsygdomme
- Styrkelse af det veterinære beredskab
- Opsætning af skilte på rasteplasser
- Intensivering af informationskampagne ift. smittebeskyttelse og madaffald
- Rådgivning til frilandsbesætning om smitterisiko fra madaffald

Indsats vedrørende udryddelse af vildsvin i den danske natur

- Etablering af vildsvinehegn ved den dansk/tyske grænse
- Ændring af vildtskadebekendtgørelsen ift. øget regulering af vildsvin
- Øget overvågning i vildsvinepopulationen og gratis undersøgelser af nedskudte vildsvin i Danmark for husdyrsygdomme
- Intensiveret indsats i Sønderjylland på statens arealer og på private arealer
- Faglig opgradering af Schweiss Registeret
- Styrket samarbejde med Danmarks Jægerforbund
- Jagtlejekontrakter

Anbefalinger

Hvis man skal på jagt i udlandet, bør man orientere sig om, hvor der er konstateret ASF, så man kan tage forholdsregler mod at tage smitte med hjem. Find Fødevarerstyrelsens faktaark til jægere her under "Særligt til jægere": [Information til jægere om afrikansk svinepest](#).

Danske griseproducenter opfordres til igen at gennemgå deres smittebeskyttelsesplaner med ansatte og fokusere på overholdelse af alle smittebeskyttende foranstaltninger, så spredning af ASF til Danmark forebygges.

Fødevarerstyrelsen kommunikerer jævnligt med griseproducenterne med henblik på at minimere risikoen for at personer, der kommer fra Østeuropa og arbejder i danske grisebesætninger medbringer ASF-smitte. Direkte anbefalinger kan findes her under 'Særligt til medarbejdere i landbruget' [Hjælp med at forebygge afrikansk svinepest](#).

Fødevarerstyrelsen anbefaler, at man ikke har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet inden for de seneste 48 timer, hvis man vil besøge et dansk husdyrbrug. Læs

mere om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug på Fødevarestyrelsens hjemmeside: [Vejledning om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug](#)

Da ASF kan smitte via fødevarer, anbefaler Fødevarestyrelsen, at man ikke medbringer fødevarer fra områder, hvor der er aktive sygdomsudbrud. Listen over områder opdateres jævnligt og findes på hjemmesiden: [Privat ind- og udførsel af fødevarer](#)

Seneste udbrud i Danmark

Der har aldrig været konstateret udbrud af afrikansk svinepest i Danmark.

Referencer

7-9-2023 Sweden-ASF.WB – ADIS Outbreak SE-ASF-2023-00001 - Primary disease notification.

Dansk Veterinær Konsortium. 2020. Risiko for introduktion ASF som følge af den ændrede ASF-situation i Europa og mulige forebyggende tiltag. https://dkvet.dk/raadgivning/raadgivningssvar/afrikansk-svinepest/Risiko_for_introduktion_af_ASF_som_folge_af_den_ændrede_ASF-situation_i_Europa_20-01-2020.pdf

Statens Veterinärmedicinska Anstalt. 2023. Afrikansk svinepest på vildsvin utanför Fagersta. <https://www.sva.se/aktuellt/pressmeddelanden/afrikansk-svinepest-pa-vildsvin-utanfor-fagersta/>